Lausunto 79/2023/L

Jaakko Haikonen 17.10.2023

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausunto YmV 19.10.2023 klo 10.00

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024 (HE 41/2023 vp) ja Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2024–2027 (VNS 1/2023 vp)

REPowerEU-rahoituksen puitteissa ympäristöministeriön hallinnonalalle kohdentuu kehyskaudella yhteensä 20,5 miljoonan euron lisärahoitus. Osa siitä käytetään ympäristöluvitusten kehittämiseen ja sujuvoittamiseen. Suunnitellut panostukset T&K-investointeihin edesauttavat Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamista ja tukevat vihreään siirtymään liittyvän taloudellisen toiminnan syntymistä.

STTK pitää näitä päätöksiä perusteltuina. Osana T&K-investointeja olisi ollut toivottavaa suunnata lisäpanostuksia erityisesti työvoiman osaamiseen myös ympäristöministeriön hallinnonalalla. Panostukset työvoiman osaamiseen ovat tällä hetkellä aivan liian vähäisiä osaamistarpeiden lyhyen ja pitkänaikavälin muutoksiin nähden. Halpa ja puhdas energia on Suomen vihreän siirtymän vahvuus. Suunniteltujen investointien realisoituminen voi jäädä puolitiehen, jos alalla ei ole riittävästi osaavaa työvoimaa arvoketjun eri tehtäviin.

STTK korostaa, että ympäristöverotuottojen (haittaverojen) heikentyminen tulisi huomioida nykyistä laajemmin. Ympäristöverot ovat yhä tarpeen niiden voimakkaan ohjausvaikutuksen vuoksi. Niistä on kuitenkin vain väliaikaista tukea hyvinvointi-valtion rahoituspohjalle, sillä ohjausvaikutuksen toimiessa toivotulla tavalla verotuotot häviävät.

STTK pitää rakentamiseen liittyviä panostuksia vaatimattomina. Erityisesti puurakentamisen ja vähähiilisen rakentamisen edistäminen kaipaisi tuekseen voimakkaita tukia, jotta alan merkittävä potentiaali realisoituisi. Vahvemmat panostukset olisivat alan taantuman ja työttömyysriskin vuoksi erityisen tarpeellisia.

STTK pitää erittäin valitettavana Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien määrärahojen vähentämistä (-5 %), jonka vaikutusta inflaatio lisää edelleen.

Lisätietoja Jaakko Haikonen, asiantuntija, ilmasto- ja energiapolitiikka
jaakko.haikonen@sttk.fi